

Teljes napfogyatkozás a félhold országában

Mitre Zoltán, IV. évf., BDF TTK

Témavezető(k): **Dr. Péntek Kálmán PhD.** főiskolai docens
BDF Matematika Tanszék
Dr. Pintér Teodor Péter vezérigazgató
Slovenská Ústredná Hvezdáreň, Hurbanovo
Vértes Ernő elnök, ny. megyei főtanácsos
Gothard Amatőrcsillagászati Egyesület

A 2006-os év különleges eseménnyel hozta lázba Európát és a világ egy részét, hiszen kiválóan megfigyelhető napfogyatkozás következett be 2006. március 29-én. A természeti jelenség szépsége már évekkel a dátum előtt megmozgatta a szakcsillagászok, amatőrcsillagászok és természetbúvárok érdeklődését, hiszen a teljes fedés sávja könnyen megközelíthető területeken vonult keresztül, többek között Törökországon.

A mai kor szakcsillagászainak nem ad annyi csillagászati eredményt a napfogyatkozás, mint sok évvel ezelőtt. Ha viszont elrugaszkodunk a jelenség csillagászati jelentőségétől, és szélesebb körben - meteorológiai, természetföldrajzi, esetleg társadalom-földrajzi vagy természeti örökségek szempontjából - vizsgáljuk a jelenség hatásait, már jóval több megfigyelnivalót találunk. Ezek összegyűjtése nem kevés feladat és az ember egymaga nem is lenne képes vállalkozni erre; csapatmunkára van szükség. A teljes napfogyatkozás hatásainak megfigyelése egy Magyarországtól teljesen különböző kultúrában precíz előkészítést és alapos tervezést igénylő feladat, az erre irányuló expedíció érdekes, és nem várt eredményeket hozhat.

Előadásomban megemlítem a napfogyatkozások évezredek óta ismert ciklikusságát, bekövetkezéseit, majd bemutatom a törökországi expedíciót, mellyel az ott bekövetkezett teljes napfogyatkozás komplex észlelését tűztük ki célul. Bemutatom, hogyan zajlott le a napfogyatkozás, milyen megfigyelések történtek. Abban a megtiszteltetésben lehetett részünk, hogy a - napfogyatkozást szintén Törökországban észlelő - szlovák kutatócsoport mérési eredményeinek kiértékelésében részt vehettünk, remélhetőleg segítve a jelenség tudományos elemzését és ápolva a szlovák-magyar együttműködést, barátságot. Az előadásomban szót ejtek a napfogyatkozás időpontja környékén Törökországban történt társadalmi, biológiai, etológiai, botanikai megfigyelésekről. Az expedíción látott és prezentációmban bemutatott természet és társadalom-földrajzi érdekességek akár turisztikai és idegenforgalmi értékkel is bírhatnak.